

Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole (2014. - 2018.)

Horvat, Sanja

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:137:164658>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-18**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

SANJA HORVAT

**ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE U NIŽIM RAZREDIMA
OSNOVNE ŠKOLE (2014. – 2018.)**

Diplomski rad

Pula, 2016.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti

SANJA HORVAT

**ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE U NIŽIM RAZREDIMA
OSNOVNE ŠKOLE (2014. – 2018.)**

Diplomski rad

JMBAG: 0303016859, redoviti student

Studijski smjer: Integrirani preddiplomski i diplomski studij

Predmet: Metodika glazbene kulture

Znanstveno područje: 6. Područje humanističkih znanosti

Znanstveno polje: 6.06 Znanost o umjetnosti

Znanstvena grana: 6.06.06 Znanost o umjetnosti

Mentor: doc.dr.sc. Ivana Paula Gortan- Carlin

Pula, rujan 2016.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisana Sanja Horvat, kandidat za magistra primarnog obrazovanja ovime izjavljujem da je ovaj diplomski rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio diplomskog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student:

U Puli, _____ 2016.

IZJAVA

o korištenju autorskog djela

Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole (2014. – 2018.)

Ja, Sanja Horvat odobravam Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom *“Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole (2014. – 2018.)”* koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli. Isti se može kopirati u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve sukladno Zakonu o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____

Potpis

SADRŽAJ

1. UVOD	1
2. NASTAVNI PLAN I PROGRAM GLAZBENE KULTURE ZA OSNOVNU ŠKOLU	3
2.1. NASTAVNA PODRUČJA GLAZBENE KULTURE U PRVA TRI RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE	4
2.1.1. Pjevanje u nižim razredima osnovne škole	4
2.1.2. Sviranje u nižim razredima osnovne škole	5
2.1.3. Slušanje glazbe u nižim razredima osnovne škole	5
2.1.4. Glazbena kreativnost	5
3. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE	6
3.1. Razigrani zvuci 1	6
3.2. Moja glazba 1	7
3.3. Glazbeni krug 1	7
4. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA DRUGI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE	8
4.1. Razigrani zvuci 2	8
4.2. Moja Glazba 2	9
4.3. Glazbeni krug 2	9
5. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA TREĆI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE	10
5.1. Razigrani zvuci 3	10
5.3. Moja glazba 3	11
5.3. Glazbeni krug 3	11
6 . POPIS PJESAMA I AUTORA PROPISANIH NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM	12
6.1. Popis pjesama i autora za prvi razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom	12
6.2. Popis pjesama i autora za drugi razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom	27
6.3. Popis pjesama i autora za treći razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom	43
6.4. Usporedba udžbenika	59
7. ZAKLJUČAK	62

8. POPIS LITERATURE.....	67
SAŽETAK	69
SUMMARY	70

1. UVOD

Glazba kao važan dio ljudske kulture svoje mjesto ima i u općem odgoju i obrazovanju, no glazbenu nastavu u osnovnoj školi odlikuju neke posebnosti. Prva je posebnost da velik dio nastave čine praktične aktivnosti (pjevanje, sviranje, slušanje glazbe), druga da glazbu treba upoznati putem same glazbe, a ne putem njezinih verbalnih opisa, a treća da su za stjecanje glazbenih znanja potrebne posebne sposobnosti i posebni uvjeti, zbog čega glazba ima vlastiti odgojno-obrazovni sustav (glazbene škole). Prema profesorici, dr. sc. Snježani Dobroti (2010), glazbena nastava namijenjena je cjelokupnoj školskoj populaciji, tj. nije samo privilegija glazbeno nadarene djece. Ona formira djetetovu ličnost, razvija njegove interese, sposobnosti i, posebno važno, estetski odnos djeteta prema glazbi. „Od predmeta se očekuje da odgoji aktivne slušatelje, poznavatelje i ljubitelje glazbe, koji će biti sposobni doživjeti glazbu u njenoj cjelokupnoj ljepoti.“ (Dobrota, 2010, 82). Profesorica Dobrota glazbenoj nastavi pripisuje odgojno značenje koje se očituje u doživljaju glazbenog djela, dok teoretiziranje i verbalizam treba svesti na najmanju moguću mjeru. Ukratko, naglašava da glazbenu nastavu moramo promatrati kao jedinstven odgojno-obrazovni čimbenik (isto, 2010).

U radu su analizirani sadržaji udžbenika glazbene kulture odobrenih od Ministarstva znanosti obrazovanja i športa za školsku godinu 2014./2015. do 2017./2018. Udžbenike izdaju izdavačke kuće: „Profil Klett“: Glazbeni krug 1, Glazbeni krug 2 i Glazbeni krug 3, „Školska knjiga“: Razigrani zvuci 1, Razigrani zvuci 2 i Razigrani zvuci 3 te „Alfa“: Moja glazba 1, Moja glazba 2 i Moja glazba 3.

Tema ovog rada je analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole. Sadržaj udžbenika uspoređen je sa sadržajem udžbenika koji su bili propisani od Ministarstva znanosti obrazovanja i športa za školske godine 2010./2011., 2011./2012., 2012./2013. i 2013./2014., a obzirom na trenutno propisane udžbenike istraživanje potvrđuje ili odbacuje slijedeće hipoteze:

1. Sadržaj udžbenika izdavača „Alfa“ Moja glazba 1, Moja glazba 2 i Moja glazba 3 za školsku godinu 2014./2015. obzirom na nepromijenjene autore i godinu izdanja ostaje isti.

2. Sadržaj udžbenika izdavača „Profil Klett“ Glazbeni krug 1, Glazbeni krug 2 i Glazbeni krug 3 za školsku godinu 2014./2015. u potpunosti će biti različit od prethodnog udžbenika obzirom na promjenu naziva te većinu autora udžbenika.

3. Sadržaj udžbenika idavača „Školska knjiga“ Razigrani zvuci 1, Razigrani zvuci 2 i Razigrani zvuci 3 za školsku godinu 2014./2015. djelomično je promijenjen s obzirom na promjenu godine izdanja udžbenika, te izmijenjenog jednog od autora udžbenika.

U daljnjem tekstu rada obradit će se Nastavni plan i program za glazbenu kulturu u prva tri razreda osnovne škole kroz sva tri nastavna područja. Za pisanje ovog rada koristila sam se udžbenicima glazbene kulture od prvog do trećeg razreda, Nastavnim planom i programom propisanim od Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa te diplomskim radom Irene Bačić koja je analizirala udžbenike prihvaćene od Ministarstva u prethodnom razdoblju. Nadalje, analizirani su udžbenici gore navedenih izadavačkih kuća na način da je prvo ukratko opisan sam udžbenik, a zatim po razredima kroz tablice detaljno prikazan cijeli sadržaj udžbenika. Cilj rada je usporedbom sadržaja udžbenika, propisanih od strane Ministarstva znanosti, obrazovanja i športa utvrditi koji su sadržaji novi u odnosu na stara izdanja udžbenika te potvrditi odnosno odbaciti postavljene hipoteze.

Kao jedna od najvažnijih novina koje se pojavljuju u novim izdanjima udžbenika jest dodatni višemedijski nastavni materijal koji Izdavačka kuća; „Školska knjiga“ nudi uz svoje udžbenike „Razigrani zvuci 1, 2 i 3“. To je materijal koji je postavljen na njihovim internetskim stranicama, te je zamišljen na način da ga mogu koristiti učenici tako da se ulogiraju sa svojim Carnet e-mailom koji dobiju u školi, te sami učitelji s posebnom lozinkom i ključem. Zbog nepristupačnosti samog materijala vjerojatno od straha od kopiranja nismo bili u mogućnosti pristupiti istima.

2. NASTAVNI PLAN I PROGRAM GLAZBENE KULTURE ZA OSNOVNU ŠKOLU

Prema važećem *Nastavnom planu i programu za osnovnu školu* program nastave glazbene kulture temelji se na četiri različita glazbena područja: pjevanja, sviranja, slušanja glazbe i glazbene kreativnosti. Nastavu glazbene kulture prožimaju dva temeljna načela:

- *psihološko* (uzimanje u obzir činjenice kako učenici u pravilu vole glazbu i kako se njom žele aktivno i baviti, te nastojanja učitelja, u mjeri u kojoj je moguće, tu želju i ispuniti),
- *kulturno-estetsko* (polazi od toga kako bi nastavom glazbene kulture učenici već za vrijeme školovanja i nakon njega postali kompetentni korisnici glazbene kulture).

Cilj nastave glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole jest uvođenje učenika u glazbenu kulturu, upoznavanje osnovnih elemenata glazbenog jezika, razvijanje glazbene kreativnosti, uspostavljanje i usvajanje vrijednosnih mjerila za kritičko i estetsko procjenjivanje glazbe.

Kao zadaće nastave glazbene kulture *Nastavni plan i program za osnovnu školu* navodi: upoznavanje učenika sa različitim glazbenim djelima, upoznavanje s osnovnim elementima glazbenog jezika, te poticanje na samostalnu glazbenu aktivnost kao što su pjevanje i sviranje.

Također se ističe da je glazba „u nižim razredima osnovne škole idealno područje za snažno poticanje pozitivnih emocija, osjećaja pripadnosti, zajedništva i snošljivosti. Ona može dati snažan doprinos rastućoj potrebi poticanja i izgradnje kulture nenasilja među školskom djecom.“

Slušanje i upoznavanje svih pojava oblika glazbe (od umjetničke glazbe, preko narodne koja može biti domaća i strana do jazza i popularnih žanrova svih vrsta) navode se kao obvezni dio nastavnog sadržaja, dok učitelj sam ima slobodu

modifikacije nastave prema željama i mogućnostima samih učenika. Nužno je da se nastava glazbene kulture održava svakoga tjedna, ali osim redovne nastave glazbena nastava u osnovnoj školi uključuje i izbornu nastavu, izvan-nastavne aktivnosti poput zbora, instrumentalne i vokalne skupine, folklora, plesa, glazbene slušaonice, glazbenih projekata, te nastavu izvan učionice kao što su posjete različitim glazbenim priredbama.

2.1. NASTAVNA PODRUČJA GLAZBENE KULTURE U PRVA TRI RAZREDA OSNOVNE ŠKOLE

U prva tri razreda osnovne škole godišnji broj sati za nastavu glazbene kulture u Hrvatskoj iznosi 35 sati, odnosno nastava glazbene kulture izvodi se jedan nastavni sat tjedno, dok blok-satovi nisu predviđeni. Ostvaruje ju učitelj primarnog obrazovanja koji izvode nastavu i ostalih obveznih predmeta. Profesor Požgaj ističe kako „nastavnik razredne nastave treba biti svjestan da je program glazbene kulture toliko bogat i raznovrstan, da potpuno iscrpljuje raspoloživo nastavno vrijeme (broj sati) i da pretpostavlja glazbenu sposobnost nastavnika, pouzdano metodičko znanje i nastavnu tehniku“ (Požgaj, 1988, 13).

Program nastave glazbene kulture u prva tri razreda osnovne škole temelji se na glazbenim područjima pjevanja, sviranja, slušanja glazbe i glazbene kreativnosti.

2.1.1. Pjevanje u nižim razredima osnovne škole

Nastavno područje pjevanja razvija kod učenika točan osjećaj intonacije i ritma te glazbeno pamćenje i samopouzdanje. Pjevanje podrazumijeva kontinuirano izvođenje pjesama bez obaveznog zapamćivanja teksta. Pjevanje u nižim razredima osnovne škole jest pjevanje po sluhu. Kao napomena u Nastavnom planu i programu za osnovnu školu (str. 68) navodi se da se osim propisanih mogu pjevati i druge pjesme po

slobodnom odabiru učitelja poštujući načelo zavičajnosti, dob i glazbene mogućnosti učenika.

2.1.2. Sviranje u nižim razredima osnovne škole

Prema Nastavnom planu i programu za osnovnu školu nastavnim područjem sviranja bi se kod učenika trebali razviti osjećaj ritma, metra te precizne koordinacije i to kroz sviranje ritma – ritmička pratnja obrađenim brojalicama i pjesmama te sviranje doba kao pratnja obrađenim brojalicama i pjesmama.

2.1.3. Slušanje glazbe u nižim razredima osnovne škole

Nastavno područje slušanja razvija sposobnost slušne koncentracije, specifikacije sluha (mogućnost prepoznavanja zvukova i boja različitih glasova i glazbala), analize odslušanog djela i uspostavlja osnovne estetske kriterije vrjednovanja glazbe. Kao napomena, u Nastavnom planu i programu za osnovnu školu (str. 69) navodi se kako bi učenike na razini prepoznavanja i prema vlastitim mogućnostima trebalo upoznati s najmanje 5-10 novih skladbi, a ovisno o raspoloživom vremenu i izboru učitelja slušati i upoznati još pokoju skladbu.

2.1.4. Glazbena kreativnost

Nastavno područje glazbene kreativnosti „izoštrava pojedine glazbene sposobnosti (intonacija, ritam), razvija senzibilitet za glazbu, potiče maštovitost glazbenoga izraza i samopouzdanje pri iznošenju novih ideja.“ (Nastavni plan i program za osnovnu školu, 2006, 68). Potiče se učenike na izmišljanje malih ritamskih melodijskih cjelina, njihovo realiziranje glasom, udaraljka i pokretom, obilježavanje pojedinih riječi, i fraza zvukom nekih glazbala po vlastitiom izboru učenika.

3. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA PRVI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

3.1. Razigrani zvuci 1

Udžbenik *Razigrani zvuci 1* namijenjen je učenju Glazbene kulture u prvom razredu osnovne škole. Udžbenik izdaje izdavačka kuća Školska knjiga za uporabu u školskoj godini 2014./2015.

Uz udžbenik u kompletu dolazi i odgovarajući nosač zvuka te kao novitet, za razliku od prethodno odobrenog kompleta udžbenika, višemedijski nastavni materijali koji se pomoću koda otisnutog na naslovnoj stranici mogu koristiti u nastavi. Autori udžbenika su Vladimir Jandrašek i Jelena Ivaci. Osim samih autora kao urednica navedena je Slavenka Halačev, recenzentice Vesna Glavina i Aleksandra Lukić Skelić, a udžbenik je ilustrirala Iris Mihatov Miočić.

Uz udžbenik dolazi i odgovarajući metodički priručnik za učitelje u kojem se nalaze kompletni notni zapisi za sve pjesme navedene u udžbeniku.

Uz svaku pjesmu u udžbeniku stoji i odgovarajuća skladba za slušanje te dio predviđen za vlastito glazbeno stvaralaštvo učenika, bilo to određenim glazbenim instrumentima, pokretom ili osmišljavanjem vlastitog igrokaza ili izrada jednostavnih glazbala. Primjer glazbenog zadatka je kod pjesme *Izgubljeno pile* u kojoj je zadatak zasvirati, uz odabране instrumente, određeni ritam kao učenikov prethodnik / prethodnica te dodati novi. Nastavni sadržaji u udžbeniku prilagođeni su određenim događanjima kroz godinu kao što su blagdani pa se tako pojavljuju pjesmice *Raj se otvorio* primjerenu za obradu na blagdan Svetog Nikole, a pjesma *U ponoći zvonice malo*, te *Novogodišnja* za Božić.

Udžbenik je maštovito ilustriran te uz svaku obradu nove pjesme ili slušanja dolaze pitanja na koja učenici odgovaraju ovisno o sadržaju koji se uči. Udžbenik je u potpunosti prilagođen uzrastu učenika, a na samom kraju nalazi se šest odabranih tradicijskih skladbi koje predstavljaju određenu regiju Hrvatske. (Npr. Teče, teče bistra

voda – primjer pjesme posavskog područja Dječja poskočica – primjer pjesme istarskog područja; Išli smo u školicu – primjer pjesme dalmatinskog područja; U livadi pod jasenom - primjer pjesme slavonskog područja i Ćuk sedi – primjer pjesme međimurskog područja).

3.2. Moja glazba 1

Udžbenik Moja glazba 1 identičan je udžbeniku koji je bio u uporabi u prethodnom, od Ministarstva odobrenom, razdoblju. Udžbenik je već analizirala Irena Bačić (2013.) u svom diplomskom radu.

3.3. Glazbeni krug 1

Udžbenik Moja glazba 1 namijenjen je učenju glazbene kulture u prvom razredu osnovne škole. Autori udžbenika su: Ružica Ambuš-Kiš, Ana Janković i Željka Mamić. Glavna urednica je Marija Odak Zidanić, prof. dok su recenzenti Tomislav Čuvalo, učitelj, prof. savjetnica Ivančica Janković i mr. sc. Antoaneta Radočaj Jerković. Udžbenik je izdala izdavačka kuća "Profil Klett" 2015. godine u Zagrebu.

Na samom početku udžbenika nalazi se popis svih pjesama, brojlica, glazbenih igara i skladbi koje se nalaze u udžbeniku, a na kraju udžbenika nalazi se popis skladbi koje se nalaze na nosaču zvuka. Udžbenik je veoma maštovito ilustrirala Barbara Lonjak Zlopaša, primjereno za dob učenika u prvom razredu osnovne škole.

Za razliku od udžbenika drugih izdavačkih kuća, u ovom se udžbeniku notni zapisi pjesama nalaze u samom udžbeniku.

I ovaj udžbenik nudi tradicijske pjesme poput „*Spavaj, mali Božiću*“ ili pjesme „*Maskenbal*“ prigodna za obradu u razdoblju između Bogojavljanja i Korizme.

4. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA DRUGI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

4.1. Razigrani zvuci 2

Udžbenik Razigrani zvuci 2 namjenjen je učenju glazbene kulture u drugom razredu osnovne škole i kao kod prethodnog udžbenika izdan je za uporabu u školskoj godini 2014./2015., a izdavačka kuća je Školska knjiga.

Autori ovog udžbenika također su Vladimir Jandrašek i Jelena Ivaci, a urednica Slavenka Halačev. Za razliku od udžbenika Razigrani zvuci 1 recenzentice ovog udžbenika su Aleksandra Lukić Skelić i Marta Turkulin-Horvat, a kao ilustratorice za naslovnu stranu navedena je Iris Mihatov Mioč dok je ostatak udžbenika ilustrirala Višnja Mihatov Barić.

Udžbenik dolazi uz odgovarajući nosač zvuka, metodički priručnik za učitelje te višemedijske nastavne materijale koji se mogu naći na Internetskoj stranici same izdavačke kuće (www.skolskiportal.hr).

Kao i u prethodnom izdanju na kraju svakog obrađenog sadržaja stoji odgovarajuća skladba za slušanje i određeni zadaci za glazbeno stvaralaštvo učenika. Uz pjesmu *“Molba gljive muhare”* zadatak je vezan uz razlikovanje niskih i visokih tonova i to na način da kada učenik čuje visoki ton ustaje, a kada čuje duboki ton čučne. I u ovom udžbeniku pjesme su prilagođene uzrastu učenika te različitim događajima kroz godinu pa tako pjesma *“Niko bijeli dare bijeli”* stoji za obradu uz blagdan Svetog Nikole, a pjesme *“Nebo, daj oku”* i *“Okitimo grančice”* prigodne su za obradu uz blagdan Božića.

Udžbenik na kraju nudi nekoliko tradicijskih pjesama za pojedine regije Hrvatske kao što su: *„Katarina zlata kći”* – primjer pjesme istarskog područja; *„Oj,oj sokoliću moj”* – primjer pjesme dalmatinskog područja; *„Pjevaj mi pjevaj sokole”* – primjer pjesme ličkog područja; *„Ja imado”* – primjer pjesme slavonskog područja; *„Savila se bijela loza*

vinova“ primjer pjesme posavskog područja te „*Miš mi je polje popase!*“ primjer pjesme s područja Hrvatskog zagorja.

4.2. Moja Glazba 2

Alfin Udžbenik Moja glazba 2 identičan je udžbeniku koji je bio u uporabi u prethodnom, od Ministarstva odobrenom, razdoblju. Udžbenik je već analizirala Irena Bačić (2013.) u svom diplomskom radu.

4.3. Glazbeni krug 2

Udžbenik Glazbeni krug 2 čiji je izdavač Profil Klett namijenjen je učenju glazbene kulture u drugom razredu osnovne škole. Autori ovog udžbenika su Željka Mamić, Ana Janković i Ružica Ambroš-Kiš, dok se kao glavna urednica samog udžbenika navodi Marija Odak Zidanić, prof. Recenzenti su Vesna Mlinar, učiteljica, Ivančica Janković, prof.savjetnica i mr. sc. Antoaneta Radočaj Jerković. Ilustracije potpisuju Ivana Guljašević i Barbara Lonjak Zlopaša.

Ovo je drugo izdanje udžbenika koji je izdan u Zagrebu 2105. godine.

Na samom početku udžbenika nalazi se sadržaj odnosno popisi pjesama, brojalica, glazbenih igara i skladbi koje se nalaze u samom udžbeniku i na CD-u koji dolazi uz njega.

Za razliku od udžbenika drugih izdavača ovaj udžbenik se razlikuje po tome što se notni zapisi pjesama nalaze u samom udžbeniku ispod teksta svake pjesme.

I u ovome se udžbeniku nalaze tradicionalne pjesme poput „*Djetešce nam se rodilo*“ ili „*Dober vam večer, japica*“. Također, udžbenik nudi pjesme vezane za

određenu regiju Hrvatske poput: „*Hop-cup na kalup*“ primjer pjesme dalmatinskog područja ili „*Dječja poskočica*“ primjer pjesme istarskog područja.

Udžbenik je maštovito ilustriran, primjeren uzrastu učenika u drugom razredu osnovne škole.

5. ANALIZA UDŽBENIKA GLAZBENE KULTURE ZA TREĆI RAZRED OSNOVNE ŠKOLE

5.1. Razigrani zvuci 3

Udžbenik Razigrani zvuci 3 namijenjen je učenju glazbene kulture u trećem razredu osnovne škole autora Vladimira Jandrašeka i Jelene Ivaci, a izdan je za uporabu od školske godine 2014./2015. Ovaj udžbenik je izdala izdavačka kuća Školska knjiga. Urednica je Slavenka Halačev, recenzentice Vesna Glavina i Marta Turkulin-Horvat, a ilustratorica Iris Mihatov-Miočić.

I ovaj udžbenik za treći razred također dolazi uz odgovarajući nosač zvuka, metodički priručnik za učitelje te višemedijske nastavne materijale koji se mogu pronaći na Internetskim stranicama izdavačke kuće. Do višemedijskih nastavnih sadržaja nažalost nisam mogla doći.

Kao i u udžbenicima Razigrani zvuci 1 i 2 na kraju svake pjesme pojavljuju se različiti glazbeni zadaci, ali je u ovom udžbeniku veći broj zadataka za učenje ritma, doba, tempa i sl. uz različita glazbala.

U ovom udžbeniku nalaze se slijedeće pjesme koje se mogu pjevati na određeni blagdan: za Božić pjesme „*Visom leteć*“, „*Oj pastiri, čudo novo*“ te pjesma „*Danas je fašnik*“ u doba Karnevala.

Na kraju ovog udžbenika nalaze se tradicijske pjesme koje predstavljaju pojedine regije Hrvatske kao što su: „*Raca plava po Dravi*“ – primjer pjesme međimurskog

područja; „*Evo san ti doša*“ – primjer pjesme dalmatinskog područja; „*Nanaj, nanaj lipi san*“ – primjer pjesme istarskog područja; „*Kalendara*“ – primjer pjesme slavonskog područja; „*Ja posijah repu*“ – primjer pjesme posavskog područja te „*Sanak snilo*“ – primjer pjesme ličkog područja.

5.3. Moja glazba 3

Udžbenik Moja glazba 2 identičan je udžbeniku koji je bio u uporabi u prethodnom, od Ministarstva odobrenom, razdoblju. Udžbenik je već analizirala Irena Bačić (2013.) u svom diplomskom radu.

5.3. Glazbeni krug 3

Kao i prethodna dva udžbenika izdavačke kuće Profil Klett i ovaj udžbenik napisale su autorice: Ana Janković, Željica Mamić i Ružica Ambruš-Kiš. Glava urednica i ovog udžbenika je Marija Odak Zidanić, prof. dok su recenzenti Ivančica Janković, prof.savjetnica, Davorka Schmidt, dip. defektolog i mr. sc. Antoaneta Radočaj Jerković. Udžbenik je ilustrirala Barbara Lonjak Zlopaša.

U ovom udžbeniku za treći razred osnovne škole nalazi se popis pjesama, brojalica, glazbenih igara te skladbi koje se nalaze u udžbeniku i na nosaču zvuka koji također dolazi uz udžbenik.

Notni zapisi pjesama nalaze se u samom udžbeniku koji, osim pjesama za obradu, nudi tradicionalne pjesame poput pjesme *Sretna Nova Godina* (str. 31.) te pjesme vezanih za određenu regiju Hrvatske poput „*Na kamik sela Anica*“ – pjesma vezana za područje Hrvatskog primorja (str. 41).

Na početku udžbenika nalazi se popis skladbi koje se nalaze na sva tri nosača zvuka.

6 . POPIS PJESAMA I AUTORA PROPISANIH NASTAVNIM PLANOM I PROGRAMOM

Prema nastavnom planu i programu iz predmeta glazbena kultura Ministarstva obrazovanja, znanosti i športa za osnovnu školu učenici bi kroz prva tri razreda osnovne škole trebali uočiti i slušno razlikovati visinu tona – viši i niži ton, trajanje tona - duži i kraći ton, slušno razlikovati i odrediti dinamiku skladbe – tiho i glasno te odrediti tempo skladbe - polagano, umjereno, brzo. Također bi trebali razvijati inovativne i ritamske sposobnosti, te razvijati glazbeno pamćenje, prepoznavanje i slušno razlikovanje vokalne, instrumentalne i vokalnoinstrumentalne glazbe. Znati prepoznati i slušno razlikovati izvodilački sastav skladbe - zvuk pojedinačnih glazbala na razini prepoznavanja, te na poslijetku razvijati zvukovnu radoznalost i glazbenu kreativnosti.

U Nastavnom planu navodi se kako se mogu pjevati i druge pjesme po slobodnom odabiru učitelja poštujući načelo zavičajnosti, ako odgovaraju dobi i glazbenim mogućnostima djece, te da bi se trebalo obraditi najmanje 15 pjesama (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006).

6.1. Popis pjesama i autora za prvi razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom

Nastavni plan i program za prvi razred osnovne škole predlaže slijedeće pjesme: *Ljiljana Goran: Semafor; Vera Gerčik: Kišica; Hristo Nedjalkov: Jesen; Janez Bitenc: Mlinar Mišo; Vladimir Tomerlin: Združena slova; Zlatko Špoljar: Veseljak; Dragutin Basrak: Padaj, padaj snježiću; Janez Bitenc: Tika-taka; Primož Ramovš: Dijete pjeva; Stjepan Mikac: Prvoškolci; Makso Pirnik: Zvončić u proljeće; Milan Majer: Ale, bale, biri; Josip Kaplan: čestitka majčici; Josip Kaplan: Zeko pleše.* (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006, 68).

Narodne: *Iš, iš, iš, ja sam mali miš; En ten tini; Teče, teče, bistra voda; Moj dom; Dječja poskočica; Sveti Niko svijetom šeta; Spavaj mali Božiću; Djeca i maca; Kad si sretan; Mi smo djeca vesela; Pliva riba; Kako se što radi.* (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006, 68).

U tablicama 1. i 2. analizirane su pjesme iz udžbenika: *Razigrani zvuci 1: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 1. razredu osnovne škole* i *Glazbeni krug 1: udžbenik glazbene kulture za prvi razred osnovne škole* na način da je naveden skladatelj i autor teksta (ako su poznati), sam naziv pjesme te tonalitet. Zapisan je opseg tonova te su eventualno navedeni alterirani tonovi, ako postoje te oblik same pjesme. Notni zapisi pjesama nalaze se u metodičkim priručnicima za učitelje koji dolaze uz sam udžbenik ili u samom udžbeniku.

Pjesme iz udžbenika izdavačke kuće Alfa, *Moja glazba 1* obzirom na nepromijenjenost autora udžbenika i samog sadržaja detaljno je analiziran u diplomskom radu „*Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole*“ Irene Bačić iz 2013. godine.

Masnim slovima navedene su pjesme koje su nove, odnosno, ne pojavljuju se u udžbenicima istih izdavačkih kuća propisanih od Ministarstva znanosti obrazovanja i športa za školske godine 2010./2011., 2011./2012., 2012./2013 i 2013./2014.

Tablica 1: Razigrani zvuci 1, Školska knjiga

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Robert Boldižar	Škola	A-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Tea Odošić					
2.	Ljiljana Goran	<i>Semafor</i>	D-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
3.	Pjesma iz Švedske	<i>Životinjski glasovi</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
4.	Hristo Nedjalkov	<i>Jesen</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					

5.	Tradicijska	<i>Svatko ima dom</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
6.	Janez Bitenc	<i>Mlin</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
7.	Pjesma iz Švedske	<i>Kad si sretan</i>	F-dur	c ¹ -b ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
8.	Vera Gerčik	<i>Kišica</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
9.	Janez Bitenc	<i>Tika- taka</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

10.	Nepoznati skladatelj	<i>Rođendanska pjesma</i>	Es-dur	es ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
11.	Vladimir Tomerlin	<i>Združena slova</i>	G-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
12.	Tradicijska	<i>Raj se otvorio</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
13.	Tradicijska	<i>U ponoći zvonce malo</i>	D-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
14.	Marija Matanović	<i>Novogodišnja</i>	A-dur	h-h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

15.	Peter Stupel	<i>Pahuljice</i>	D-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
16.	Dragutin Basrak	<i>Padaj padaj snježicu</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
17.	Roman Kuhar	Abeceda	G-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
18.	Marija Matanović	Fašnički ples	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Marija Matanović					
19.	J.B.Lully	Dok mjesec sja	G-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
20.	Zlatko Dvoržak	Dani u tjednu	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Ratko Zvrko					

21.	Makso Pirnik	<i>Zvončić u proljeće</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
22.	Štefica Đuričić	<i>Što je to kiša?</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
23.	Vladimir Tomerlin	<i>Izgubljeno pile</i>	E-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
24.	Zlatko Špoljar	<i>Veseljak</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
25.	Vladimir Tomerlin	<i>Žabe</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

26.	Josip Kaplan	<i>Zeko pleše</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
27.	Nikica Kalogjera	Boje	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Mladen Kušec					
28.	Josip Kaplan	Naše kolo veselo	G-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
29.	Ivica Stamać	Majka	E-dur	e ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Ratko Zvrko					
30.	Marija Matanović	Čudo	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Radovan Mikić					
31.	Tradicijska	Pjevala je ptica kos	F-dur	f ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

32.	Posavina	<i>Teče, teče bistra voda</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Narodna					
33.	Istra	<i>Dječja poskočica</i>	e-mol harmonijski	dis ¹ -g ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Narodna					
34.	Dalmacija	<i>Išli smo u školicu</i>	Es-dur	c ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
35.	Slavonija	<i>U livadi, pod jasenom</i>	D-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
36.	Međimurje	<i>Ćuk sedi</i>	G-dur	e ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

Tablica 2: Glazbeni krug 1, Profil Klett

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Pjesma iz Hrvatske	<i>Mi smo djeca vesela</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
2.	Pjesma iz Švedske	<i>Kad si sretan</i>	C-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
3.	Ljiljana Goran	<i>Semafor</i>	D-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
4.	Slavonija	<i>Jeste l' ikad čuli to?</i>	C-dur	e ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Narodna					

5.	Nikola Hercigonja	Šaputanja	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
6.	Petar Stupel	Jesen je stigla	D-dur	d ¹ -a ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
7.	Janez Bitenc	Mlinar Mišo	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije Naveden					
8.	S.P. Korunović	Na kiši	d-mol	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
9.	Nije naveden ¹	Mala violina	D-dur	c ¹ -a ¹	gis ¹ (povišeni 4. stupanj)	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					

¹ prepjev Lana Brčić

10.	Milan Majer	<i>Ale, bale, biri</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
11.	Pjesma iz Hrvatske	<i>Djeca i maca</i> ²	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
12.	s.Lujza Kozinović	<i>Sveti Niko sv'jetom šeta</i>	D-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
13.	Pjesma iz Hrvatske	<i>Spavaj, mali Božiću</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
14.	Petar Stupel	<i>Novogodišnja pjesma</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

² U prijašnjem izdanju pjesma je navedena u C-duru

15.	Dragutin Basrak	<i>Padaaj, padaaj, snježiću</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
16.	Nepoznati autor	<i>Zeko moj</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
17.	Lj. Đekić	<i>Maskenbal</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
18.	Dalmacija	<i>I okolo salata</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
19.	Zvonko Špišić	<i>Zbrajanje</i>	G-dur	h-c ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
20.	Đ. Pavlović	<i>Veselo, veselo</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					

21.	Zlatko Špoljar	<i>Veseljak</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
22.	Međimurje	<i>Pilići</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Narodna					
23.	T. O'Brien	<i>Fidl-didl-di</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
24.	Vladimir Tomerlin	<i>Združena slova</i>	G-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
25.	Nije naveden	<i>Rap o crvenkapici</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
26.	Marija Matanović	<i>Vučja želja</i>	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

27.	Primož Ramovš	<i>Dijete pjeva</i>	D-dur	e ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
28.	Pjesma iz Indonezije	<i>Kočija</i>	C-dur	a-h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
29.	Pjesma iz Italije	<i>Zavičaju moj</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
30.	Josip Kaplan	<i>Čestitka majčici</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
31.	Nepoznati autor	<i>Pod kamenom rak stanuje</i>	c-mol	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

6.2. Popis pjesama i autora za drugi razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom

Nastavni plan i program za drugi razred osnovne škole predlaže slijedeće pjesme: V. Stojanov: *Jesenska pjesma*; Zlatko Špoljar: *Proljetna pjesma*; Mario Bogliuni: *Snjegović*; Lazarova-Ruml - Jerabkova: *Ruke*; Zlatko Grgošević: *Cin, cin, cin*; Zlatko Grgošević: *Sveti Juraj*; Vladimir Tomerlin: *Izgubljeno pile, Brzjav*; Jakov Gotovac: *Dom*; Josip Kaplan: *Pred majčinom slikom*; Marija Matanović: *Molba gljive muhare*; Stjepan Mikac: *Sve bih dao kad bih znao*; Giovanni Battista Pergolesi: *Gdje je onaj cvijetak žuti*; Josip Lulić: *Moj djed*; *U kolu je sestrice*; Maria Cukierowna: *Tramvaj - auto - vlak*; Emil Cossetto: *Doš'o, doš'o, Juro je*.

Narodne: *Pljesnimo svi zajedno*; *Pliva riba*; *Blistaj, blistaj, zvijezdo mala*; *Pjevala je ptica kos*; *Junak Janko*; *Proljetna pjesma*; *Ja posijah lan*; *Jedna vrana gakala*; *Radujte se narodi*; *Miš mi je polje popasel*; *Muzikaš*; *Mali ples*. (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006, 69).

U tablicama 3. i 4. analizirane su pjesme iz udžbenika za drugi razred osnovne škole: *Razigrani zvuci 1: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 2. razredu osnovne škole* i *Glazbeni krug 2: udžbenik glazbene kulture za drugi razred osnovne škole*.

Pjesme su analizirane na isti način kao i u prethodnim tablicama, te su također masnim slovima navedene one pjesme koje ne pojavljuju u udžbenicima propisanih od strane Ministarstva znanosti obrazovanja i športa za školsku godinu 2010./2011., 2011./2012., 2012./2013. i 2013./14.

Sadržaj udžbenika *Moja glazba 2* za drugi razred osnovne škole izdavačke kuće Alfa, detaljno je analiziran u diplomskom radu „*Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole*“ Irene Bačić iz 2103. godine.

U udžbeniku *Razigrani zvuci 3* nalaze se pjesme drugih država poput: Engleske, Francuske, Walesa, Japana, SAD – a, Njemačke, Austrije, Švicarske, Španjolske, Finske, Indonezije, Italije i Zimbabwea.

Za pjesmu Bubamarac koja se nalazi u udžbeniku Razigrani zvuci 2 na str. 42. u priručniku nije naveden notni zapis stoga je nisam mogla detaljnije analizirati.

Tablica 3: Razigrani zvuci 2, Školska knjiga

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Marija Matanović	<i>Limači</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
2.	Stjepan Mikac	<i>Sve bih dao</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
3.	Pjesma iz Engleske	<i>Pljesnimo rukama</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
4.	V.Stojanov	<i>Jesenska pjesma</i>	d-mol prirodni	d ¹ -b ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

5.	Jakov Gotovac	Dom	C-dur	e^1-c^2	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
6.	Giovanni Battista Pergolesi	<i>Gdje je onaj cjetak žuti</i>	g-mol harmonijski	fis^1-es^2	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
7.	Marija Matanović	<i>Molba gljive muhare</i>	C-dur	c^1-a^1	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije Naveden					
8.	Alfi Kabiljo	Listopad u gradu	F-dur	c^1-h^1	Nema	Dvodjelna pjesma
	Stanislav Femenić					
9.	Nikica Kalogjera	Riječi	es-mol	c^1-c^2	Nema	Trodjelna pjesma
	Mladen Kušec					

10.	Heda Piliš	<i>Veseli vokali</i>	D-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Stjepan Jakševac					
11.	Pjesma iz Francuske	<i>Bratec Martin</i>	F-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
12.	Marija Matanović	<i>Plava uspavanka</i>	F-dur	c ¹ -b ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
13.	Miroslav Martinjak	<i>Niko bijeli dare dijeli</i>	E-dur	e ¹ -e ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
14.	Tradicijska	<i>Nebo, daj oku</i>	Es-dur	d ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

15.	Pjesma iz Welsa	<i>Okitimo grančice</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
16.	Marija Matanović	<i>Ide zima</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
17.	Branko Mihaljević	<i>Zeko i potočić</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
18.	Jimmy Kennedy	<i>Hoki- poki</i>	D-dur	d ¹ -g ¹	eis ¹	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
19.	Pjesma iz Francuske	<i>Blistaj, blistaj, zvijezdo mala</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
20.	Tradicijska	<i>Mali ples</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

21.	Pjesma iz Japana	<i>Šušti, šušti bambusov list</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
22.	Pjesma iz SAD- a	<i>Bingo</i>	G-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
23.	Alfi Kabiljo	<i>Zekini jadi</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Trdjelna pjesma
	Zlata Kolarić Kišur					
24.	Marija Matanović	<i>Vučja želja</i>	F-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
25.	Josip Kaplan	<i>Pred majčinom slikom</i>	C-dur	e ¹ -d ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					

26.	Pjesma iz Nizozemske	<i>Gle, stiže svibanj</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
27.	Pjesma iz Njemačke	<i>Veselje ptica</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
28.	Zvonko Špišić	<i>Ha, ha, ha, ho, ho, ho</i>	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Stjepan Jakševac					
29.	Istra	<i>Katarina zlata kći</i>	G-dur	d ¹ c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
30.	Dalmacija	<i>Oj, oj, sokoliću moj</i>	D-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

31.	Lika	<i>Pjevaj mi, pjevaj, sokole</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelnja pjesma
	Narodna					
32.	Slavonija	<i>Ja imado</i>	D-dur	e ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelnja pjesma
	Narodna					
33.	Posavina	<i>Savila se bijela loza vinova</i>	C-dur	e ¹ -c ²	Nema	Jednodjelnja pjesma
	Narodna					
34.	Hrvatsko zagorje	<i>Miš mi je polje popasel</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelnja pjesma
	Narodna					

Tablica 4: Glazbeni krug 2, Profil Klett

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Dalmacija	<i>Išli smo u školicu</i>	Es-dur	h-h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
2.	Jimmy Kennedy	<i>Hoki Poki</i>	G-dur	d ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
3.	Središnja Hrvatska	<i>Savila se b'jela loza vinova</i>	C-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
4.	Tradicijska	<i>Pjevala je ptica kos</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

5.	V.Stojanov	<i>Jesenska pjesma</i>	d-mol prirodni	d ¹ -h ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
6.	Alfi Kabiljo	<i>Listopad u gradu</i>	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
7.	Nije naveden	<i>Pekar</i>	D-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije Naveden					
8.	Nije naveden	<i>Rođendanska pjesma</i>	D-dur	d ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
9.	Ana Janković	<i>Dobro jutro, dobar dan</i>	C-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

10.	Zlatko Špoljar	<i>Ura</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
11.	Pjesma iz Francuske	<i>Bratec Martin</i>	D-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
12.	Pjesma iz Amerike	<i>Hickory dickory doc</i>	D-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
13.	Nije naveden	<i>Sunce zađe</i>	A-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
14.	Dalmacija	<i>Hop cup na kalup</i>	Es-dur	c ¹ -h ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Narodna					

15.	Tradicijska	<i>Darove nam, Niko, daj</i>	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
16.	Tradicijska	<i>Djetešce nam se rodilo</i>	C-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
17.	Hrvatsko zagorje	<i>Dober vam večer, japica</i>	D-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
18.	Hristo Nedjalkov	<i>Pahuljice</i>	D-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
19.	M. Bogliuni	<i>Snjegović</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
20.	Tradicijska	<i>Kolo</i>	Es-dur	e ¹ -h ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					

21.	Istra	<i>Dječja poskočica</i>	G-dur	dis ¹ -g ¹	dis ¹	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
22.	Tradicijska (Katalonija)	<i>Karneval</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat ³					
23.	Međimurje	<i>Cinguli, rajnguli</i>	Es-dur	e ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
24.	Pjesma iz Slovačke	<i>Dođi u goste</i>	A-dur	c ¹ -h ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
25.	Hrvatsko zagorje	<i>Proljetna pjesma</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
26.	Hrvatsko zagorje	<i>Mlinček</i>	H-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					

³ Prepjev: A. Janković

27.	Vladimir Tomerlin	<i>Izgubljeno pile</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
28.	Pjesma iz Austrije	<i>Kukavica</i>	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
29.	Emil Cossetto	<i>Došo, došo, Juro je</i>	E-dur	cis ¹ -h ²	ais ¹	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
30.	M. Cukierowna	<i>Tramvaj-auto-vlak</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					

31.	Nepoznati skladatelj	<i>Pismo majci</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
32.	Jakov Gotovac	<i>Moj dom</i>	C-dur	e ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
33.	Ivica Stamać	<i>Maestral</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

6.3. Popis pjesama i autora za treći razred osnovne škole propisanih nastavnim planom i programom

Nastavni plan i program za treći razred osnovne škole predlaže slijedeće pjesme: *Antun Mihanović - Josip Runjanin: Lijepa naša domovino; Arsen Dedić: Sretna Nova godina; Branko Starc: Zvončići-ći; Nikša Njirić: Godišnja doba; Rajko Ečimović: Saonice male Sanje; Lovro Županović: Zapjevajmo složno svi; Branimir Mihaljević: Zeko i potočić; Marija Matanović: Proljeće u srcu; M. Brajša Rašan: Moja majka; Ljudevit Gaj: Oj, Hrvatska, oj; Andre-Ernest-Modeste Gretry: Magarac i kukavica; xxxx: Bumbari i pčele; Vatroslav Kolander: Jesenska.*

Narodne: *Nesla dekla v melin; Pjesma u kolu; Kriči, kriči, tiček; Pleši, pleši poskoči; Prijateljstvo pravo; Mali ples; U to vrijeme godišta; U kolu; Na kamen sjela Ljubica; Sunce sije, kiša će; Cin can cvrgudan; Jednu sem ružu mel; Ftiček veli; Proljetno kolo; Sadila sam bosiljak; Kiša pada; Raca plava po Dravi; Ode zima.* (Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa, 2006, 70).

U tablicama 5. i 6. analizirane su pjesme iz udžbenika glazbene kulture za treći razred osnovne škole. Notni zapisi pjesama nalaze se u metodičkom priručniku za učitelje koji dolazi uz sam udžbenik ili u samom udžbeniku. Analizirani udžbenici su: *Razigrani zvuci 3: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 3. razredu osnovne škole i Glazbeni krug 3: udžbenik glazbene kulture za treći razred osnovne škole.*

Analiza ovih pjesama obrađena je na isti način kao i u prethodnim tablicama.

Tablica 5: Razigrani zvuci 3, Školska knjiga

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Mario Bogliuni	<i>Ima jedan razred</i>	D-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Stjepan Jakševac					
2.	Alfi Kabiljo	<i>Smijeh nije grijeh</i>	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvdjelna pjesma
	Ratko Zvrko					
3.	Nikola Hercigonja	<i>Šaputanje</i>	E-dur	d ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
4.	Pjesma iz SAD-a	<i>Jutro na farmi</i>	D-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					

5.	Antun Mihanović	<i>Lijepa naša domovino</i>	G-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Josip Runjanin					
6.	Franjo Pokorni	<i>Domovini</i>	C-dur	e ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Antun Nemčić					
7.	Ivica Šimić	<i>Žuta pjesma</i>	D-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Anto Gardaš					
8.	J.C.Gilliers	<i>Pjesma mlinskog kola</i>	G-dur	dis ¹ -h ²	dis ¹	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
9.	Pjesma iz Španjolske	<i>Tri listića</i>	d-mol	cis ¹ -h ¹	cis ¹	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					

10.	Marija Matanović	<i>Lovcu</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Grigor Vitez					
11.	Andre Gretry	<i>Magarac i kukavica</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
12.	Arsen Dedić	<i>Himna zadrugara</i>	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Drago Britvić					
13.	Tradicijska	<i>Visom leteć'</i>	D-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
14.	Tradicijska	<i>Oj, pastiri, čudo novo</i>	D-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

15.	Katherine Kennicott Davis	<i>Mali bubnjar</i>	C-dur	c ¹ -h ¹	ais ¹	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
16.	Marija Matanović	<i>Pada snijeg</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Ivan Goran Kovačić					
17.	Rajko Ećimović	<i>Saonice male Sanje</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
18.	Pjesma iz Njemačke	<i>Pjesma orkestra</i>	A-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
19.	Maja Rogić	<i>Danas je fašnik</i>	D-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

20.	Sanja Dobrijević	<i>Baš me veseli</i>	D-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
21.	Tradicionalna	<i>Kad bi svi ljudi na svijetu</i>	C-dur/Cis-dur	c ¹ -ais ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Arsen Dedić					
22.	Pjesma iz Švicarske	<i>Ode zima</i>	G-dur	d ¹ -e ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
23.	Marija Matanović	<i>Proljeće u srcu</i>	A-dur	cis ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
24.	J.S.Bach	<i>Ah, što volim</i>	F-dur	e ¹ -c ²	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					

25.	Pjesma iz Finske	<i>Proljeće u šumi</i>	F-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
26.	W.A.Mozart	<i>Čežnja za proljećem</i>	D-dur	d ¹ -d ²	gis ¹	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
27.	Pjesma iz Indonezije	<i>Kočija</i>	h-mol	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
28.	Tihomir Rožmarić	<i>Juri, juri vlak</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
29.	Narcis Grabar	<i>Dohvati mi, tata, mjesec</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Grigor Vitez					

30.	Ivica Stamač	Maestral	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
31.	Međimurje	Raca plava po Dravi	d-mol	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
32.	Dalmacija	Evo san ti doša	D-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
33.	Istra	Nanaj, nanaj, lipi san	C-dur	d ¹ -ais ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Narodna					
34.	Slavonija	Kalendara	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

35.	Posavina	<i>Ja posijah repu</i>	C-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
36.	Lika	<i>Sanak snilo</i>	C-dur	e ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

Tablica 6: Glazbeni krug 3, Profil Klett

	Skladatelj	Naziv pjesme	Tonalitet	Opseg tonova	Alterirani tonovi	Oblik
	Autor teksta					
1.	Arsen Dedić	<i>Dobro Jutro</i>	D-dur	c ¹ -h ¹	gis ¹	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
2.	Nepoznati autor	<i>Školsko zvono</i>	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
3.	A.E.M. Gretry	<i>Magarac i kukavica</i>	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Jednodjelna pjesma
	Nije naveden					
4.	Slavonija	<i>Kalendara</i>	C-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

5.	I. Šimić	Žuta pjesma	D-dur	d ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
6.	Pjesma iz Italije	Bella bimba	G-dur	d ¹ -h ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
7.	C. During	Jesensko lišće	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije Naveden					
8.	Hrvatsko zagorje	Nesla dekla v melin	Es-dur	f ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
9.	Međimurje	Dil, dil, duda	G-dur	d ¹ -d ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Narodna					

10.	Arsen Dedić	Himna zadrugara	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
11.	Istra	Katarina, zlata kći	C-dur	d ¹ -b ¹	as ¹	Trodjelna pjesma
	Narodna					
12.	Ana Janković	Pjesma strojeva	D-dur	c ¹ -a ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Nije naveden					
13.	Nepoznati autor	Čirići dajaćido	F-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
14.	Pjesma iz Španjolske	Fum, fum, fum	g-mol	d ¹ -h ¹	fis ¹	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					

15.	Arsen Dedić	<i>Sretna Nova Godina</i>	F-dur	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
16.	Josip Kaplan	<i>Saonice male Sanje</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
17.	J. Lulić	<i>Zima</i>	F-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
18.	Pjesma iz Zimbabwea	<i>Salibonani</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
19.	M. Rogić	<i>Danas je fašnik</i>	D-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

20.	Međimurje	<i>Ftiček veli</i>	G-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
21.	Hrvatsko primorje	<i>Na kamik sela Anica</i>	G-dur	c ¹ -a ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
22.	Pjesma iz Švicarske	<i>Ode zima</i>	F-dur	c ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
23.	V. Đorđević	<i>U proljeće</i>	F-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
24.	Međimurje	<i>Raca plava po Dravi</i>	d-mol prirodni	d ¹ -d ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

25.	Slavonija	<i>Tekla voda karašica</i>	C-dur	c ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
26.	Pjesma iz Engleske	<i>Žabe</i>	C-dur	c ¹ -g ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Autor nepoznat					
27.	Prigorje	<i>Kriči, kriči tiček</i>	F-dur	f ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					
28.	Ana Janković	<i>Mali orkestar</i>	E-dur	Cis ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
29.	M. Brajša- Rašan	<i>Moja majka</i>	G-dur	d ¹ -c ²	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					

30.	M. Matanović	<i>Uspinjača</i>	D-dur	d ¹ -a ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Nije naveden					
31.	Antun Mihanović	<i>Lijepa naša domovino</i>	G-dur	c ¹ -h ¹	Nema	Trodjelna pjesma
	Josip Runjanin					
32.	Dalmacija	<i>Diridonda</i>	C-dur	e ¹ -h ¹	Nema	Dvodjelna pjesma
	Narodna					

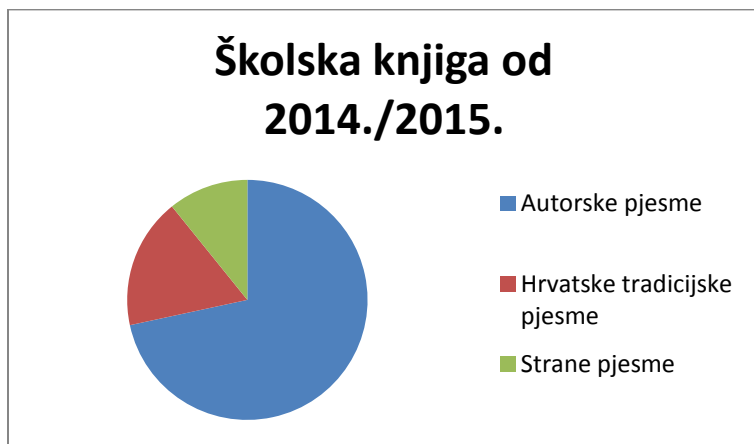
6.4. Usporedba udžbenika

Usporedbom prethodno korištenog i novog kompleta udžbenika glazbene kulture *Razigrani zvuci 1, 2 i 3* izdavačke kuće „Školska knjiga“ ustvrdili smo da se u prijašnjem izdanju udžbenika u prva tri razreda sveukupno od 95 pjesama pojavljuje se: 18 hrvatskih tradicijskih pjesama (18,95 %) i 6 stranih tradicijskih i autorskih pjesama (6,32 %), dok se u novom izdanju udžbenika iste izdavačke kuće od 106 pjesama pojavljuje ukupno 26 hrvatskih tradicijskih pjesama (24,53 %) i 16 stranih tradicijskih i autorskih pjesama (15,09 %), ostalo su pjesme hrvatskih autora (60,38 %).

Graf 1. Izvor pjesama u izdanju „Školske knjige“ korištenom do 2014.

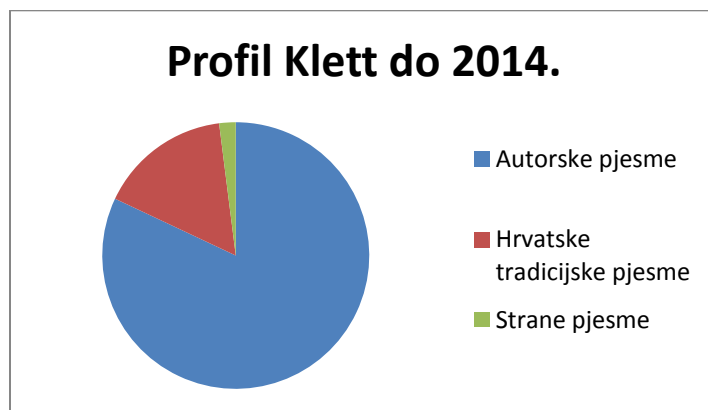
Graf 2. Izvor pjesama u izdanju „Školske knjige“ korištenom od 2014./15.

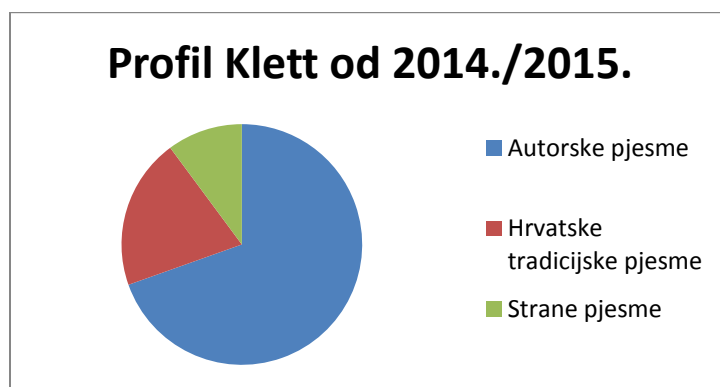
Iz grafa 1. i 2. jasno je vidljivo da udžbenici Razigrani zvuci 1, 2 i 3 izdavačke kuće „Školska knjiga“ novijeg izdanja nude 8 hrvatskih tradicijskih i 10 stranih tradicijskih i autorskih pjesama više od udžbenika starijeg izdanja iste izdavačke kuće.

Udžbenici izdavačke kuće „Profil Klett“ za prva tri razreda osnovne škole u prijašnjem izdanju nudili su ukupno 82 pjesme, od toga: 16 hrvatskih tradicijskih pjesama (19,51 %) i 2 strane tradicijske i autorske pjesme (2,44 %), dok se u novom izdanju istih udžbenika od ukupno 96 pjesama pojavljuje sveukupno 28 hrvatskih tradicijskih pjesama (29,17 %) i 14 stranih pjesama (14,58 %). Pjesama hrvatskih autora ima 56,25 %.

Graf 3. Izvor pjesama u izdanju „Profil Klett“ korištenom do 2014.

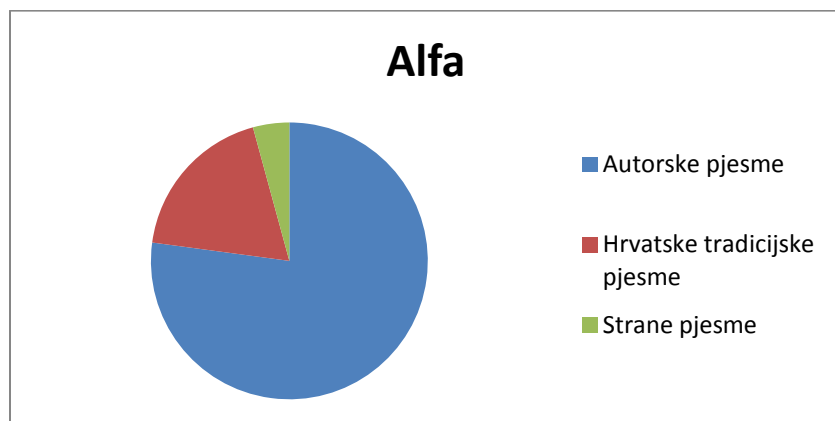
Graf 4. Izvor pjesama u izdanju „Profil Klett“ korištenom od 2014./15.

Iz grafa 3. i 4. vidljivo je da udžbenici Glazbeni krug 1, 2 i 3 izdavačke kuće „Profil Klett“ novijeg izdanja nude 12 hrvatskih tradicijskih i 12 stranih autorskih i tradicijskih pjesama više od udžbenika starijeg izdanja iste izdavačke kuće.

Udžbenici izdavačke kuće „Alfa“ koji su ostali sadržajno neizmijenjeni od ukupno 91 pjesme nude 22 hrvatske tradicijske (24,2 %) i 5 stranih autorskih i tradicijskih pjesama (5,5 %). Pjesama hrvatskih autora ima (70,3 %).

Graf 5. Izvor pjesama u neizmijenjenim udžbenicima izdanja „Alfa“

7. ZAKLJUČAK

Ministarstvo znanosti obrazovanja i športa za školsku godinu 2014./2015. u nižim razredima osnovne škole propisuje dva nova kompleta udžbenika za nastavu glazbene kulture. To su udžbenici izdavačkih kuća Profil Klett: „*Glazbeni krug 1*“, „*Glazbeni krug 2*“, i „*Glazbeni krug 3*“ te izdavačke kuće Školska knjiga: „*Razigrani zvuci 1*“, „*Razigrani zvuci 2*“ i „*Razigrani zvuci 3*“. Analizom sadržaja gore navedenih udžbenika ustvrdili smo razlike koje se pojavljuju u ovim udžbenicima u odnosu na udžbenike koje su bili propisani za školsku godinu 2010./2011., 2011./2012., 2012./2013. I 2013./2014., a detaljno su analizirani u diploskom radu „*Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole*“ Irene Bačić iz 2103. godine.

Ustvrdili smo i time potvrdili hipoteze, da se sadržaj udžbenika izdavačke kuće Profil Klett najviše razlikuje u odnosu na prijašnji udžbenik. Sadržaj udžbenika izdavačke kuće Školska knjiga djelomično je promijenjen, dok se sadržaj udžbenika izdavačke kuće Alfa uopće nije promijenio.

Udžbenik *Razigrani zvuci 1* izdavačke kuće Školska knjiga sveukupno nudi 36 pjesama od toga je u novom izdanju 21 nova pjesma, u udžbeniku *Razigrani zvuci 2* od 35 pjesama 23 su nove, dok je u udžbeniku *Razigrani zvuci 3* od sveukupno 36 pjesama 28 novih.

Nove pjesme u udžbenicima *Razigrani zvuci 1*, *2* i *3* su: *Škola*, *Raj se otvorio*; *U ponoći zvonce malo*; *Novogodišnjja*; *Abeceda*; *Fašnički ples*; *Dok mjesec sja* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika *Razigrani zvuci 3*); *Dani u tjednu*; *Što je to kiša?*; *Izgubljeno pile* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika *Razigrani zvuci 2*); *Žabe*; *Boje*; *Naše kolo veselo*; *Majka*; *Čudo*; *Pjevala je ptica kos*; *Išli smo u školicu*; *U livadi pod jasenom*; *Ćuk sedi*.

Dom (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika *Razigrani zvuci 1*); *Listopad u gradu*; *Riječi*; *Veseli vokali*; *Niko bijeli dare dijeli*; *Nebo daj oku*; *Okitimo grančice*; *Zeko i potočić* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika *Razigrani zvuci 3*); *Bubamarac*; *Mali ples* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika *Razigrani zvuci 3*); *Šušti, šušti bambusov*

list; Bingo; Zekini jadi (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Glazbene čarolije 1); *Vučja želja; Gle, stiže svibanj; Veselje ptica, Ha, ha, ha ,ho ,ho ,ho; Katarina, zlata kći; Oj,oj,sokoliću moj; Pjevaj mi, pjevaj, sokole; Ja imado; Savila se bijela loza vinova* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 3); *Miš mi je polje popasel* (pojavljuje se u strom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1).

Ima jedan razred; Smijeh nije grijeh; Šaputanje; Jutro na farmi; Lijepa naša domovino (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2); *Domovini; Pjesma mlinskog kola; Tri listića; Visom leteć', Oj, pastiri, čudo novo, Mali bubnjar, Pada snijeg, Pjesma orkestra, Danas je fašnik* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Glazbene čarolije 3), *Baš me veseli* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Glazbene čarolije 3), *Ah, što volim, Proljeće u šumi, Čežnja za proljećem, Kočija, Juri, juri vlak, Dohvati mi, tata, mjesec, Maestral* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Raca plava po Dravi, Evo san ti doša, Ninaj, nanaj, lipi san, Kalendara, Ja posijah repu, Sanak snilo* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2).

Udžbenik *Glazbeni krug 1* izdavačke kuće Profil Klett sveukupno nudi 31 pjesmu od čega je 26 novih, udžbenik *Glazbeni krug 2* ima samo jednu pjesmu koja se pojavljuje u prijašnjem izdanju dok su sve druge izmijenjene, a u udžbeniku *Glazbeni krug 3*, od 32 pjesme pojavljuje se 25 novih pjesama.

Nove pjesme u udžbenicima *Glazbeni krug 1, 2 i 3* su: *Mi smo djeca vesela* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1), *Kad si sretan* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1) , *Jeste l' ikad čuli to, Šaputanja, Jesen je stigla, Mlinar Mišo, Na kiši, Mala violina, Ale, bale, biri, Sveti Niko svjetom šeta, Novogodišnja pjesma, Padaj, padaj snježiću, Zeko moj, Maskembal, I okolo salata* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1), *Zbrajanje, Veselo, veselo, Pilići, Fidl-didl-di, Rap o Crvenkapici, Vučja želja, Dijete pjeva* (pojavljuje se u starom izdanju ali u udžbeniku Razigrani zvuci 1), *Kočija, Zavičaju moj, Pod kamenom rak stanuje.*

Išli smo u školicu, Hoki Poki (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Savila se bijela loza vinova, Pjevala je ptica kos, Listopad u gradu, Pekar,*

Rođendanska pjesma (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1), *Dobro jutro, dobar dan, Ura, Bratec Martin* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Hickory Dickory doc, Sunce zađe, Hop-cup na kalup, Darove nam, Niko, daj, Djetešce nam se rodilo, Dober vam večer, japica, Pahuljice* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 1), *Snjegović* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Kolo, Karneval, Cinjguli ranjguli, Dođi u goste, Proljetna pjesma* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Mlinček, Izgubljeno pile* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Glazbene čarolije 1), *Kukavica, Došo, došo, Juro je, Tramvaj-auto-vlak, Pismo majvi, Moj dom, Maestral* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2).

Dobro jutro, Školsko zvono, Kalendara,, Žuta pjesma, Bella bimba, Jesensko lišće, Nesla dekla v melin (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 3), *Dil, dil duda, Himna zadrugara, Katarina, zlata kći, Pjesma strojeva, Čirići dajćido, Fum, fum,fum, Saonice male Sanje, Zima, Salibonani, Ftiček veli, Na kamik sjela Anica, U proljeće, Raca plava po Dravi, Tekla voda karašica, Žabe, Kriči, kriči tiček* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 3), *Mali orkestar, Moja majka, Uspinjača* (pojavljuje se u starom izdanju udžbenika Razigrani zvuci 2), *Diridonda*.

Neke od razlika koje se pojavljuju su i različiti tonaliteti pjesama npr. pjesma *Djeca i maca* iz udžbenika Glazbeni krug 1 u novom izdanju napisana je u D-duru dok se u starom izdanju pojavljuje u C-duru. Nadalje, može se primjetiti kako se u udžbenicima Razigrani zvuci 1, 2 i 3 pojavljuje nekoliko pjesama koje su u prijašnjim izdanjima bile namijenjene višim razredima dok su u novijem izdanju predviđene u nižim. (Kao npr. pjesma *Dok mjesec sja* u novom izdanju pojavljuje se u udžbeniku za 1. razred dok je u starom izdanju bila namijenjena za 3. razred ili pjesma *Mali ples* koja se sada pojavljuje u udžbeniku za 2. razred dok je u starom izdanju udžbenika bila predviđena za 3. razred).

Jedna od bitnijih razlika koja se pojavljuje je ta što je u oba udžbenika novijeg izdanja naglasak puno više stavljen na prožimanju više kultura tj.multikulturalnost, odnosno dodane su različite tradicijske pjesme drugih zemalja poput Indonezije (pjesma *Kočija*, Glazbeni krug 1), Španjolske (pjesma *Fum, fum, fum* Glazbeni krug 3),

Zimbabwea (pjesma *Salibonani*, Glazbeni krug 3), Japana (pjesma *Šušti, šušti, bambusov list*, Razigrani zvuci 2) Engleske (pjesma *Žabe*, Glazbeni krug 3), Francuske (pjesma *Bratec Martin*, Glazbeni krug 2), Japana, SAD – a (Pjesma *Hickory dickory doc*, Glazbeni krug 2), Njemačke, Austrije (pjesma *Kukavica*, Glazbeni krug 2), Švicarske (pjesma *Ode zima*, Glazbeni krug 3), Finske, Italije (pjesma *Bella Bimba*, Glazbeni krug 3) Slovačke (pjesma *Dodji u goste*, Glazbeni krug 2) i Švedske (pjesma *Kad si sretan*, Glazbeni krug 1).

U udžbenicima Razigrani zvuci 1, 2 i 3 za razliku od prijašnjeg izdanja nudi se više tradicijskih pjesama iz cijele Hrvatske. Tradicijske pjesme iz Istre su: *Dječja poskočica*; *Nanaj, nanaj, lipi san*; *Katarina Zlata kći*. Tradicijske pjesme iz Dalmacije su: *Oj, oj, sokoliću moj*, *Išli smo u školicu*. Tradicijske pjesme iz Slavonije su : *Ja imado*, *Evo san ti doša*, *Kalendara*, *U livadi pod jasenom*. Tradicijske pjesme iz Međimurja su: *Raca plava po Dravi*, *Ćuk sedi*. Tradicijske pjesme iz Posavine su: *Ja posijah repu*; *Savila se bijela loza vinova*; *Teče, teče bistra voda*. Tradicijske pjesme iz Like su: *Pjevaj, mi, pjevaj sokole*, *Sanak snilo*. Tradicijske pjesme iz Hrvatskog zagorja su: *Miš mi je polje popasel*. Sve su regije podjednako zastupljene.

Usporednom analizom primjećuje se da su i izdavačka kuća *Školska knjiga* i *Profil Klett* povećali broj stranih tradicijskih pjesama za 15 %. Između ovih dviju kuća je minimalna razlika u postotku: „*Profil Klett*“ nudi 4,64 % više hrvatskih tradicijskih pjesama (28 pjesama u odnosu na 26), a „*Školska knjiga*“ nudi 0,51 % više stranih tradicijskih pjesama (16 u odnosu na 14) i 10 autorskih pjesama više. Treba primijetiti da u ukupnom zbroju, *Školska knjiga* nudi 13 naslova više za prva tri razreda osnovne škole.

Treće, od Ministarstva, dozvoljeno izdanje, „Alfa“, u odnosu na druga dva odobrena izdanja, donosi sveukupno 91 pjesmu od čega 22 hrvatske tradicijske (24,2 %) i 5 stranih autorskih i tradicijskih pjesama (5,5 %).

Ovi pokazatelji idu u prilog razvijanju multinacionalne tolerancije i upoznavanja kulturne baštine: svoje, ali i drugih naroda Europe i svijeta.

Razlika koja se pojavljuje u udžbenicima Glazbeni krug 1, 2 i 3 u odnosu na staro izdanje jesu brojalice. Pa se tako za prvi razred pojavljuju nove brojalice: *Enci benci na kamenci, Išla patka preko rive, Jedan dva do neba, Mur bur tipi tur, Na otoku tiki taus, Paško patak, Pišem, pišem petnaest*. U drugom razredu nove brojalice su: *Bulka trobulka, Štipalica štipa, An-dan kapetan, Eni-beni benčica, Od drveta do drveta, Tramvaj juri ulicom*, dok su u trećem razredu nove brojalice: *Jednogolo-dvogolo, Balerina rokoko, Tri mesara buhu klala, Cincili-bincili, Čing-čang, Ščipavica-pipavica, Edinene-bedinene*.

Sva tri udžbenika izdavačke kuće Profil Klett Glazbeni krug 1, 2 i 3 sveukupno nude 26 brojatica, od čega se 20 brojatica ne pojavljuje u prethodnim izdanjima udžbenika iste izdavačke kuće.

Osim samih pjesama i brojatica koje su različite u novijim izdanjima udžbenika izdavačka kuća Školska knjiga nudi i višemedijske nastavne materijale koji nisu bili dostupni u prijašnjim izdanjima udžbenika. Višemedijski nastavni materijali dolaze uz udžbenike Razigrani zvuci 1, 2 i 3, a dostupni su kako učiteljima tako i učenicima na internetskim stranicama izdavačke kuće. Do sadržaja, zbog zaštite od strane izdavačke kuće nismo uspjeli doći, što ostaje otvoreno za moguća daljnja istraživanja.

Analizom novih izdanja udžbenika izdavačkih kuća Školska knjiga i Profil Klett zaključuje se da se sadržaj samih udžbenika promijenio za više od 50 % te da je naglasak stavljen na upoznavanje učenika sa kulturama drugih zemalja. Na taj način promiče se interes i znanje o različitim kulturama te njihova raznovrsnost i međusobno poštovanje.

8. POPIS LITERATURE

1. ATANASOV – PILJEK, D. (2012.) *Moja glazba 1*. Zagreb: Alfa.
2. ATANASOV – PILJEK, D. (2012.) *Moja glazba 2*. Zagreb: Alfa.
3. ATANASOV – PILJEK, D. (2008.) *Moja glazba 3*. Zagreb: Alfa.
4. Atanasov – Piljek, D. (2009.) *Moja glazba 1: metodički priručnik za glazbenu kulturu u prvom razredu osnovne škole*. Zagreb: Alfa.
5. ATANASOV – PILJEK, D. (2009.) *Moja glazba 2: metodički priručnik za glazbenu kulturu u drugom razredu osnovne škole*. Zagreb: Alfa.
6. ATANASOV – PILJEK, D. (2011.) *Moja glazba 3: metodički priručnik za glazbenu kulturu u trećem razredu osnovne škole*. Zagreb: Alfa.
7. BAČIĆ, I. (2013.) *Analiza udžbenika glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole*. Pula: Sveučilište Jurja Dobrile.
8. JANDRAŠEK, V, IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 1*. Zagreb: Školska knjiga.
9. DOBROTA, S. (2012.) *Uvod u suvremenu glazbenu pedagogiju*. Split: Dalmacija papir.
10. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 2*. Zagreb: Školska knjiga.
11. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 3*. Zagreb: Školska knjiga.
12. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 1: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 1. razredu osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga.
13. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 2: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 2. razredu osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga.
14. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 1: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 2. razredu osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga.

15. JANDRAŠEK, V i IVACI, J. (2013.) *Razigrani zvuci 3: priručnik iz glazbene kulture za učitelje u 3. razredu osnovne škole*. Zagreb: Školska knjiga.
16. JANKOVIĆ. A, MAMIĆ. Ž i AMBRUŠ KIŠ, R. (2015.) *Glazbeni krug 1: udžbenik glazbene kulture za prvi razred osnovne škole*, Zagreb: Profil Klett
17. JANKOVIĆ. A, MAMIĆ. Ž i AMBRUŠ KIŠ, R.(2015.) *Glazbeni krug 2: udžbenik glazbene kulture za drugi razred osnovne škole*, Zagreb: Profil Klett
18. JANKOVIĆ. A, MAMIĆ. Ž i AMBRUŠ KIŠ, R. (2015.) *Glazbeni krug 3: udžbenik glazbene kulture za treći razred osnovne škole*, Zagreb: Profil Klett
19. Nastavni plan i program za osnovnu školu (2006.) Zagreb: Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa.
20. POŽGAJ, J. (1988.) *Metodika nastave glazbene kulture u osnovnoj školi*. Zagreb: Školska knjiga.

SAŽETAK

Nastava glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole u Hrvatskoj izvodi se prema važećem *Nastavnom planu i programu za osnovnu školu* predviđeni godišnji broj nastavnih sati u prva tri razreda osnovne škole za nastavu glazbene kulture iznosi 35 sati odnosno nastava glazbene kulture izvodi se jedan nastavni sat tjedno. Program nastave glazbene kulture u prva tri razreda osnovne škole temelji se na glazbenim područjima pjevanja, sviranja, slušanja glazbe i glazbene kreativnosti.

Cilj nastave glazbene kulture u nižim razredima osnovne škole jest uvođenje učenika u glazbenu kulturu, upoznavanje osnovnih elemenata glazbenog jezika, razvijanje glazbene kreativnosti, uspostavljanje i usvajanje vrijednosnih mjerila za kritičko i estetsko procjenjivanje glazbe.

Analizom udžbenika izdavačkih kuća Školska knjiga Profil Klett utvrđene su razlike u sadržaju u odnosu na udžbenike ranijih izdanja istih izdavačkih kuća. Osim samog sadržaja udžbenika razlike postoje i u načinu na koji su isti koncipirani, te kao glavne razlike pojavljuje se uvođenje većeg broja hrvatskih narodnih pjesama u svrhu razvijanja multikulturalnosti još u ranoj dobi te pristup višemedijskim nastavnim materijalima što učenicima, a i samim učiteljima omogućuje dodatni izvor materijala za vježbu i glazbeno usavršavanje.

SUMMARY

Music as a subject in a lower classes of primary schools in Croatia is based on a valid Curriculum for primary schools from 2006. The annual number of teaching hours in the first three grades in primary school for teaching music is 35, and it is performed only once a week. Program of music teaching in the first three years of primary school is based on the musical areas of singing, playing, listening to music and musical creativity.

The aim of music teaching in the lower grades of primary school is to introduce students to musical culture, learning basic elements of musical language, developing musical creativity, the establishment and adoption of standards for critical and aesthetic assessment of music.

The analysis of textbook by publishers Školska knjiga and Profil Klett are showing the differences in content compared to earlier editions of the same textbooks. In addition to the content of textbooks, there are differences in the way they are designed, and the main difference is in the introduction of songs from different countries in order to develop multiculturalism at an early age and access of multimedia teaching materials that the students and the teachers themselves can use as an additional source of material for practice and musical improvement.